

nemlig erindre, at Debitorer, de, der have Pantegjæld hvilende paa deres Eiendomme, befinde sig, saaledes som Forholdene nu stille sig, i det Hele taget i en trykket Tilstand; man havde haabet igjennem Creditforeninger at kunne skaffe dem en bedre Stilling; efter min Formening er dette Haab imidlertid ikke gaaet i Dysteldelse, og der spores stadig en opadgaaende Bevægelse med Hensyn til Rentefoden, hvilket klart fremgaaer deraf, at der jævnlig indgives en Mængde Ansøgninger om at erholde Tilladelse til at svare højere Rente. Jeg har derfor anseet det for at være aldeles i Overensstemmelse hermed, naar man tog et væsentligt Hensyn til Pantedeitorerne, til dem, paa hvis Eiendomme der hvilede Pantegjæld, og gav dem den betydelige Lettelse, som er foreslaaet i det foreliggende Udkast. Det er blevet bemærket, at man maatte paa en anden Maade kunde lade denne Lettelse blive de Bedkommende tildeel, nemlig derved, at Transporterne stadigt bleve frie, medens man derimod ved den første Udstedelse af Obligationen tog en betydelig Afgift af den. Dette Spørgsmaal har været Gjenskab for en meget omhyggelig Undersøgelse, og i Begyndelsen var jeg tilbøielig til at følge den af den nedsatte Commission anviste Vej; men jeg skal ganske kort tillade mig at fremhæve, hvorfor jeg har troet ikke længere at burde fastholde et saadant Forslag. Det maa nemlig vel erindres, at, for at en Debitor, paa hvis Eiendom der hviler Pantegjæld, som han ønsker at omsætte med en anden, kan faae den betydelige Lettelse, som ligger i, at Transporten foregaaer frit, uden at besværes af nogen som helst Afgift, maa den tidligere Eier af Obligationen, den gamle Pantecreditor, give sit Samtykke til, at Sagen ordnes paa denne Maade; thi Creditor kan jo forlange at erholde sine ublaante Penge tilbage; Debitor kan ikke tvinge ham til paa Gjældsbeviset at meddele sin Transport; det staaer i Creditors Magt, om han vil vælge den ene eller den anden Fremgangsmaade, om han vil lade denne Let-

telse tilflyde Debitor eller ikke. I den Henseende bør det ikke tabes af Sigte, at saaledes som Verden og Forholdene nu engang ere, vilde det vist ikke stee saa sjældent, at Creditor vilde benytte sin Stilling paa en saadan Maade, at han sagde: Ja, det kommer an paa mig, om Du skal have denne Fordeel eller ikke, lad os derfor være halvt om den. Dette er altsaa den ene Side af Forholdet, Sagen væsentligt seet fra Debtors Standpunkt, men ogsaa i en anden Henseende vil Transportfriheden ikke give Debitor de Lettelser, som han efter min Mening har et berettiget Krav paa. Det hænder sig jo ikke saa sjældent, at Omsætningen af en Pantegjæld foregaaer paa anden Maade end ved Transport; naar f. Ex. en Mand har staaende i sin Eiendom en Sum paa 1,000 Rb., en anden paa 2,000 Rb. og en tredje paa 3,000 Rb., er det muligt, at han kan faae et saadant Raan, som hans Hjerte ret maatte attraae, nemlig paa første Prioritet 6,000 Rb. af offentlige Penge; men i saadanne Tilfælde vil den tilstaaende Transportfrihed jo ikke komme Debitor til gode. Naar man vil fastholde den Tanke, væsentligt ved Hjælp af Transportfrihed at hjælpe paa Pantedeitor, ligger det nær, at man ved Hjælp af andre Bestemmelser maatte see at raade Bod paa de af mig her paapegede Ulemper. Man kunde f. Ex. indrømme Ministeriet Bemyndigelse til at udstede Bevillinger, hvorefter Obligationer kunde skrives paa ustemplet Papir, naar Creditor nægtede sit Samtykke til Transporten, samt ligeledes i saadanne Tilfælde, hvor Omsætningen af Pantegjælden ikke kunde stee ved simpel Transport, men en ældre Panteobligation kun kunde afløses ved Udstedelsen af en ny Obligation. Man har nu ønsket Bevillingssystemet affasset, og, efter at have underkastet dette Spørgsmaal en gjentagen Drøftelse, er jeg derfor kommen til den Overbeviisning, at det Næsteste vilde være frimodigen at gjøre Springet og lade Panteobligationerne synke fra første ned til anden Klasse.